

TOPLUMSAL YANSIMALARI İLE BİLGİ GÜVENLİĞİ TARTIŞILDI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi, Atılım, Başkent ve Çankaya üniversitelerinin işbirliği ile düzenlenen 3. Ağ ve Bilgi Güvenliği Sempozyumu 5-6 Şubat 2010 tarihlerinde Milli Kütüphane Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Sempozyum, Başkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı ve Sempozyum Yürütme Kurulu Eşbaşkanı Prof. Dr. Ziya Aktaş'ın konuşması ile çalışmalarına başladı. Aktaş, Türkiye'deki bilişim serüveni şöyle aktardı:

"Şimdi gelin sizinle birkaç dakika içine otuz yıllık bir süreyi sığdıran bir sanal gezinti yapalım. Yetmişli yılların sonlarına doğru o zamana kadar yaklaşık on yıl boyunca fakülteler arası bir konumda olan ve temel görevi fakültelerin öğrencilerine programlama dersleri vermek olarak tanımlanan ODTÜ Elektronik Hesap Bilimleri Bölümü, 'Bilgisayar Mühendisliği Bölümü' adıyla ve yeni bir mühendislik bölümü kimliği ile ODTÜ Mühendislik Fakültesi içinde yerini aldı. Evet, 'mühendislik' doğrudur. Ama otuz yıl sonra bugün uygun olanın 'bilgi mühendisliği' olması gerektiğini düşünüyorum. Geçen yıllar ve gelişmeler bunu gösterdi. Ama o yıllar bilgisayarların hepimizi derinden etkilediği, 'bilgisayar çağı' bile dediğimiz yıllardı.

Teknolojinin gelişimini "O yıllarda büyük salonları dolduran sistemler çok geçmedi seksenli yıllarla beraber önce masamızın üstüne oturdu ve ardından da on-yirmi yıl sonra dizimize oturup cebimize girdi. Kah telefon oldu kah televizyon oldu" şeklindeki sözleri ile özetleyen Aktaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Tüm bu gelişmeler sırasında Türkçemizde önce 'data' daha sonra da 'information' sözcüklerine 'bilgi' diyerek yaptığımız hatayı ancak doksanlı yıllara doğru fark ettik. Zira seksenli yıllardan itibaren daha önceki data ve information sözcüklerine bir de 'knowledge' sözcüğü katıldı. Doksanlı yıllarla beraber Amerika'da bilgi oto yolları diyerek başlayan gelişmeler İnternet dediğimiz küresel ağa dönüşüp, tüm dünyayı etkiler oldu. İki binli yıllarla beraber tüm dünya ile birlikte biz de ülkemizde bilgi toplumu oluşumunu yaşamaya, olumlu ve olumsuz yönlerini tartışmaya başladık. Yine aynı yıllarda dünyadaki kimi ülkelerdeki gibi Türkiye'de de gerçekleşmekte olan bilgi çağının sağlayacağı olanakları değerlendirebilmek, riskleri en aza indirebilmek; bu çok boyutlu ortamla baş edebilmek için 'Bilgi Toplumu Bakanlığı' kurulması konusunda bazı ön çalışmalar yapıldı. Bugün, böyle bir bakanlığın kurulması için nedenlerin artarak sürdüğüne kişisel olarak inanıyorum."

"Bilgi Güvenliği Yatırımları Büyüyor"

Çağımızın yükselen değerinin bilgi olduğunu ve kurumların da bilgi güvenliğine giderek daha önem verdiğine işaret eden Aktaş, bilgi güvenliğine yapılan yatırımlara ilişkin şu bilgileri verdi:

"Kurum ve kuruluşlar bu değeri korumanın ne derece kritik olduğunu anlamış durumdadır. Bu anlayış bilgi güvenlik yatırımlarına da birebir yansıyor. Uluslararası Gartner Grubu'nun yaptırdığı bir araştırmaya göre bu yıl içinde

dünyada güvenlik tüm diğer altyapı yazılımlarını geride bırakıyor. Benzer şekilde güvenlik servislerinin de diğer servis alanlarının önüne geçeceği öngörülmüyor. Güvenlik tehditleri de teknolojik gelişmelere paralel olarak hem artıyor hem çeşitleniyor ve daha karmaşık bir hale geliyor. McAfee adlı uluslararası şirket tarafından açıklanan verilere göre geçtiğimiz yıl tüm dünyada yaşanan veriye yönelik saldırılarda şirketlerin uğradığı toplam zarar 1 trilyon dolar seviyesinde."

Aktaş konuşmasını "Bilginin iletimi, saklanması ve kullanımı sırasında çalındığını, bozulduğunu; kişilere ve kurumlara zarar vermek amacıyla kullanıldığının da acı ile görür, izler olduk. Bir yandan bilginin paylaşımı derken diğer yandan bilginin mahremiyeti gibi konuların ne kadar önemli olduğunu görür, yaşar olduk. Sempozyumun ana teması olarak, 'bilgi ve toplum'u seçmemizin ne kadar yerinde olduğunu görüşümüze sizin de katılacağınıza umuyorum" sözleriyle tamamladı.

"Bilgi Güvenliği EMO Üyelerine Emanet"

EMO Ankara Şubesi 19. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş açılış konuşmasına bilginin dolaşımı kadar güvenilirliğinin de önemli olduğunu belirterek, güvenilirlik konusunda sadece posta kutumuza ulaşan mesajların değil toplumda dolaşan bilginin de soru işaretleri içerebildiğini kaydederek, şöyle sürdürdü:

"Aylar önce bir grip virüsünden bahsediliyordu ama anlaşıldı ki bu bir korku virüsüymüş. Toplumu manipüle etmek bugünkü araçlarla artık çok basit. Medya ve diğer yay-

gın araçları elinize geçirirseniz artık o araçları nasıl kullandığınız sizin hangi amaçları taşıdığına bağlıdır. Yani bir bıçak yapmışsınız ekmek mi keseceksiniz, adam mı keseceksiniz bu tamamen sizin niyetinizle ilgilidir. Bu açıdan her türlü bilginin güvenilirliği çok önemli bir problem haline gelmiştir. Çok kolay bilgi yerine şaibe yayabilirsiniz ve kişileri, kurumları çamur at izi kalsın prensibiyle bu şaibenin altına sokabilirsiniz. Tabii şunu da memnuniyetle görüyoruz ki toplumun her kesiminde yanlış bilgiyi, kirli bilgiyi manipülatif bilgiyi süzecek filtre mahiyetinde betinler de gelişmiş. Bu yargılama önümüzdeki süreçte daha da gelişmeye benziyor”

Teknik bilginin gelişimde kablolu ve kablosuz ağların gelişiminin büyük rolü olduğunu kaydeden Pektaş, kötücül saldırıların, kişisel mahremiyete yönelik saldırıların bu ağlar üzerinden yapıldığını kaydetti.

Ramazan Pektaş bilgi güvenliği konusunda ülkemizde aşılması gereken engeller olduğunu ifade ederek, şöyle konuştu:

“Bu meslek alanın teknik muhatapları bilgisayar mühendisleri, yazılım mühendisleri ve ağ konusunda da elektronik mühendisleridir. Bu meslek disiplinlerinin örgütlülüğü olan EMO dolayısıyla bu işin muhatabıdır. Odamız bu düzenlemeler konusunda üzerine düşeni her zaman yapmaya hazırdır. Meslek odalarının etkinlik yapma formatında da farklılıkları bir arada tartışılmak ve ortak akıl bulmak vardır. Bu sebeple bugün buraya katılanlara çok teşekkür ediyorum bu konudaki farkındalığın artması ve duyurulması için katkıları olacağını düşünüyorum. Farklı bakış açılarından gelebilecek görüşlere kendimizi kapatmamalıyız, gözümüzü kulağımızı kapatmamalıyız. Belki bazılarımız rahatsız olacak ama göz kulak kapatma konusuna gelmişken Tekel işçilerinin direnişini buradan selamlıyorum, onların mücadelesine hiç gözümüzü kulağımızı kapatmadık.”

Çeçen: Bilimin Işığında Yürümeye Devam Edeceğiz

EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen ise Ağ ve Bilgi Güvenliği Sempozyumu'nun yoğun bir emeğin sonucu olduğunu belirterek, “Bu dönem birçok bilimsel teknik eğitime emek verdik, bu etkinlikler mesleki dağarcığımıza çok değerli katkılar yaptı ve bilim insanların faydalanabileceği ürünler ortaya çıkarttı. Sonuç bildirgelerimiz ilgili yerlere ulaştı” dedi.

Siyasal iktidarların kamu eksensiz mücadele yürüten EMO üzerinde baskı kurmaya çalıştığını ifade eden Çeçen, şöyle konuştu:

“Nedense eleştirilerimize tahammül konusunda yeterli seviyeyi tutturamadılar. Şimdi genel kurullar süreçlerine girdik, bu süreçte de görüyoruz ki farklı ses çıkarmanın sesini kısma çabaları oluyor, üstü örtük güç odaklarından baskılar gelmeye başlıyor. Türkiye demokratik bir ülke diyemiyorum ama demokratik bir ülke olma iradesini hala taşıyor. Demokrasi dediğimiz kısaca katılımdır. Ancak bu katılım da her katılımcının birbirine tahammül etmesi, farklılıklara tahammül göstermesi ve dinlemeyle mümkündür, işimize gelmeyi kendi rengimize boyama çabamızla alakalı değildir. Bir çok teknik sempozyum yaptık ve aldığımız eleştiri şu ‘siz politika yapıyorsunuz, mesleki etkinlik yapın’ oldu. Efendim biz politikayla uğraşırız. Ama nasıl bir politika? Yıllar önce TMMOB Demokrasi Kurultayı'nda da belirttiğimiz gibi Odalar politikayla uğraşır ama siyasetin o dar anlamını aşan bir politika bakışıyla. Yani bizim Odalarımız siyaseti asla bir siyasi partinin güdümüne girmiş bir faaliyet olarak algılamadı. Bu nedenle genelde birçok siyasi bizi sevmeyiz. Çünkü biz siyasilerin menfaatlerini değil kamu yararını ülke çıkarını merkeze koyan çalışmalar yaparız. İşte biz bu eksene meslek çıkarlarını koyuyoruz ki mücadelemizde onurlu bir duruş sergileyebiliyoruz.”

Çok sayıda sorunumuz var, üstünün örtülmesinden çok onlarla yüzleşilmesi gerekiyor. Özellikle bilim ve teknoloji üretme konusunda çok ciddi sıkıntılarımız var. Üniversite sanayi işbirliğinde sorunlarımız var. Üniversitede çok ciddi sıkıntılarımız var, bir kere üniversitenin bilim ve teknoloji üretmesinin önündeki en büyük sorunu YÖK.



Üniversiteyi düşünceyi tartışmayı bütün kalıpları kırarak onun önünü açmazsanız özgür düşüncenin bilimle buluşmasını asla sağlayamayız.

Üniversitelere bir karanlık gibi çöken zihniyetle yüzleşmek gerekiyor. TMMOB ve EMO bugüne kadar sürdürdüğü aydınlanma mücadelesini bundan sonra da bilim ve teknolojinin ışığında sürdürmeye devam edecektir. Bize elini açan her türlü yapıyla çalışmalarımızla, raporlarımızla destek sunmaya hazırız yeter ki kamunun çıkarları doğrultusunda olsun. Yoksa bir avuç zümrenin çıkarları için asla bir çalışmanın içinde yer almayacağız.”

Binali Yıldırım: “Ağ Güvenliği İnsanlık Sorunu”

Sempozyumun açılışında konuşan Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ise konunun ağ ve bilgi güvenliğinin ötesinde tüm insanlığı ilgilendiren bir tartışma olduğunu belirtti. Bilimsel toplantılarda oluşan görüşlere sorumlu konumda bulunanlar tarafından azami önemin verilmesi gerektiğini kaydeden Yıldırım, “aksi halde birçok zahmetle, çetin tartışmalarla parlamentoda çıkarılan düzenlemelerin” soruna çözüm oluşturmayacağını vurguladı.



Eskiden topla tüfekte yapılan mücadelenin yerini bilgiye bıraktığını kaydeden Yıldırım, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Şimdi bilgiyi kullanan, bilgiyi üreten ülkeler öne geçiyor, bundan mahrum kalan ülkeler ise geri kalmaya mahkûm oluyor. Bunu biliyoruz ve onun için toplumumuzu bilgi toplumuна dönüştürmek bakanlığımızın en önemli konularından biridir. Bu doğrultuda Bilgi Toplumu Dönüşümü e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu’nu hükümete geldiğimizde oluşturduk. Asıl olarak kamu yöneticileri, sivil toplum örgütleri ve sektörün önemli aktörlerinden oluşuyor bu kurul. Katılımcılık işte buradan başlıyor. Esasen demokrasi de katılımcılık demektir. Kendi bildiğimizle gidersek, bizim aklımıza gelmeyen bizim hesap edemediğimiz bilgilerden mahrum kalırız.”

Bilginin ve teknolojinin hızla gelişmesi ile dünyanın küçüldüğünü vurgulayan Yıldırım sözlerini şöyle sürdürdü:

“Dünya bir küresel köy haline geldi bugün milyonlarca insan birbiriyle saat farkı, mevsim farkı gözetmeksizin İnternet üzerinden birbiri ile görüşüyor, eğitim ticaret akademik çalışma aklınıza ne gelirse, her türlü işi yapar hale geldi. Bu neden bilgi toplumu bireysel olarak da kurumsal olarak yaşamımızın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Cep telefonu olmadan, İnternet olmadan yaşam düşünülemez hale geldi. Halbuki bundan 15 sene önce hiç biri yoktu nerdeyse. O kadar hızlı yerleşiyor, şeffaflık o kadar hızlı artıyor ki hesap verilebilirlik artıyor dolayısıyla demokrasimizin kalitesi artıyor.”

“Güvenli Yazılım ve Bilgi Güvenliği” Paneli

Ankara Milletvekili Raha Denemeç, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer, Denizli Milletvekili Hasan Erçelesi, Uşak Milletvekili Prof. Dr. Osman Coşkunoğlu’nun da söz aldığı açılış konuşmalarının tamamlanmasının ardından Institute for Security and Open Methodologies’i (ISECOM-Güvenlik ve Açık Metotlar Enstitüsü) temsilen da-

vetli konuşmacı olarak katılan Aaron Brown’ın sunumu ile sempozyum çalışmalarına devam edildi. Sempozyum ilk gününde “İletişim ve Ses Ağlarında Güvenlik”, “Bilgi Toplumu, Hukuk ve Etik” ve “Ağ Güvenliği” başlıklarında üç oturum düzenlendi.

Sempozyum ilk gün çalışmalarını “Güvenli Yazılım ve Bilgi Güvenliği” başlığı altında düzenlenen panel ile tamamladı. İstanbul Teknik Üniversitesi’nden Prof. Dr. Eşref Adalı’nın yönettiği panele Cybersoft’tan Dr. Semih Çetin (Cybersoft), Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’ndan Ahmet Pekel, (Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nden Doç. Dr. Atilla Elçi, EMO Ankara Şubesi 19. Dönem Yönetim Kurulu Saymanı Bora Güngören ve TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü’nden (UEKAE) Hayrettin Bahşi panelist olarak katıldı.

“Bilginin Mahremiyeti ve Toplumsallığı” Paneli

Sempozyumu’nun 2. gün oturumlarında “Bilgi Güvenliği Yönetimi”, “Veri Güvenliği ve Şifreleme”, “Bilgi Güvenliğinin Toplumsal Yansımaları”, “Ağ Güvenliği Yönetimi” oturumları düzenlendi. Özel oturumda “AR-GE” teşvikleri, TÜBİTAK TEYDEB, KOSGEB, TTGV ve EMO Ankara Şubesi’nden katılımcılar tarafından tartışıldı. Çağrılı bildiri bölümünde Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Haluk Garay, “İletişim Ağlarında Dönüşüm: Milli Güvenlikten, Mikro Güvenliğe” konulu bildiri sundu. Sempozyum kapsamında Bilgisayar Mühendisliği Forumu “Nasıl Bir Mesleki Örgütlenme? Nasıl Bir Oda” konusyla gerçekleştirildi. Sempozyumun çalışmaları “Bilginin Mahremiyeti ve Toplumsallığı” başlığını taşıyan panel ile tamamlandı. EMO Ankara Şubesi’nden Doç. Dr. Funda Başaran’ın yönettiği panele, konuşmacı olarak Bilgi Üniversitesi’nden Dr. Özgür Uçkan, TODAİE’den Doç. Dr. Türksel Kaya Bensghir, Uşak Milletvekili Prof. Dr. Osman Coşkunoğlu ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Muammer Ketizmen katıldı. ◀